

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Vitéz Mihály és Bálhory Endre

Tulbure György tanügyi inspektor vezető helyen cikket ír „*Cele Trei Crisuri pentru Popor*” című lapjában a falvak felnőtt népének oktatásáról. Ismerteri cikkében a népnevelő hatást, amit a felnőttek oktatása teljesít, majd cikke végén mintegy diadalmas staccatóban tetőződő ária kicsengéseként azt az önvalomást aranyozza lendületes megállapításba, hogy végigszemlélve egy ilyen felnőtt-képző tanfolyamot, különös gyönyörűség borzongatta meg, amint a falvak egyszerű felnőttjei lelkesen csillogó szemekkel mondták el történelmi leckéjüket: *miként verte meg annakidején Bálhory Endrét Vitéz Mihály fejedelem.*

Ha a Tulbure György inspektor úr által leírt felnőttoktatás keretében a falu Vitéz Mihály és Bálhory Endre küzdelmeit a maga ilyen-mivoltában, meztelen ilyen-igazában ismerte meg s Bálhory Endre bukása mögé az oligarchia vereségét, Vitéz Mihály győzelme mögé az elnyomott osztályok nemzeti különbségtől mentes feltörését projektálta, akkor Tulbure Györggyel együtt a mi nyomástól zsibbadó gerincünkön is végigszalad az öröm borzongása. Ha a falut az igazságnak megfelelő ilyen históriára oktatják, akkor mi ezt az oktatást teljes szívből üdvözljük. Akkor ezt az oktatást folytatni kell. Folytatni kell azokkal a példákkal, amikkel eléggé gazdag a magyarság és románság történelme. Folytatni kell a példákkal, amikben a Rákóczi-korok küzdelmei tükrözik a közös szabadság eszméit, vagy a negyvenkilences forradalmi leveretésre következtet évek Klapka és Cuza Sándor közötti tervezgetései írják közös jövőnkbe a követendő utat: egymásrautalt kötelezettségeinket minden reakciók legyőzésére. Folytassuk akkor az oktatást, hadd ragyogjon az egyszerű felnőtték szeme, hadd borzongjunk egy-egy gyönyörűségtől, egyszerre az inspektor úr is, meg mi is.

De vajon csakugyan ilyen oktatás váltotta-e ki Tulbure Györgyből a „*Cele Trei Crisuri pentru Popor*” vezércikkének ujjongásait?

T. G.

Magyarország kölcsöne a kamarában

Bukarestből jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén Cazacliu képviselő szóvá teszi, hogy a Kisenev melletti állami erdőkből kitermelt fát egy Unkel nevű szállító a C. F. R.-nek kellene, hogy eladja és a helyett üzleteket köt azzal.

Dr. Anghelescu a kereskedelmi kamarákra vonatkozó és a szenátus által megszavazott törvényt helyezi a ház asztalára. A sürgősséget egyhangúlag megszavazták.

Pinetta képviselő ezzel kapcsolatban azt mondja, hogy az ügyvédi kamarák törvényében olyan fejezetek vannak, amelyek sértik a polgárság érdekeit és kéri annak módosítását.

Gradisteanu a külügyminiszterhez intéz interpellációt. Kérdezi, hogy ismeri-e Magyarország költségvetését. Ebből kitérni, hogy a legyőzött kisebb ország is kapott kölcsönt és ma már a gazdasági javulás útján van, mert élénk propagandát fejt ki az egész világon és fizetési halasztást kaphat. Felhívja a külügyminiszter figyelmét arra a propagandára, amit Magyarország kifejt a béke műve ellen.

Bukarestből jelentik, hogy Gradisteanu interpellációjára Duca külügyminiszter a parlament legközelebbi ülésén válaszol. Beavatott körök úgy értesültek, hogy ezt a kérdést a kormány felszínén akarja

tartani a legközelebbi kisantant konferenciára és akkor javasolni fogja Románia képviselője, hogy küldjenek demarsot a Népszövetséghez és kérjék annak beavatkozását a hasonló konfliktusok esetén.

Bukarestből jelentik: Goldis László barátai a napokban hosszasan tárgyalták Goldissal a nemzeti párt helyzetét, majd Maniuhoz utaztak, hogy előbb még egyszer hangoztassák azokat a követeléseket, amelyek Goldis ismeretes memorandumában foglaltak. Ha Maniu most sem ad kielégítő választ, úgy a szakadás a nemzeti pártban elkerülhetetlen. A helyzet a párt egysége szempontjából annál rosszabb most, mint régen, mert a helyzetet komplikálja az Argetoianu-Jorga-párttal történt fuzió, amit tudvalevőleg Goldis László nem helyesel, különösen Argetoianu személye miatt.

Bukarestből jelenti a Rador: A kormány kebeléből kiküldött gazdasági delegáció tegnap a C. F. R. autonómiájának kérdésével foglalkozott. A delegáció elhatározta egy szállítási főtanács létesítését, amely a C. F. R. igazgatóinak hatáskörét nem érintve, a szállítás egész rendszerét lesz megszervezni szárazon és vizen. Ez a bizottság igyekszik az országot modern szállítási eszközökkel ellátni.

Kulturpropaganda Nagyváradon

A román kultúra terjesztése céljából a miniszter tervbe vette, hogy mindenfelé az országban kulturális terjesztő ünnepségeket rendeztet. Evégből Banuc generáldirektor tegnapelőtt Nagyváradra érkezett és dr. Popovici Mixlós prefektussal megtárgyalta a miniszter intencióit s tegnap délelőtti 10 órára a vármegyeház kistermébe gyűlést hívtak össze. A gyűlésen, melyen a prefektus elnökölt, megjelent Ciorogar Romulus gör. kel. püspök, az összes tanügyi- és állami hivataloságok fejei. Banuc igazgató ismertette a tervet, amely a román kultúra ismertetése végett ünnepségek állandó tartását célozza, amit a megjelentek örömmel fogadtak el.

Felmerült az az ötlet, hogy első ilyen ünnepség legyen a már tervbe vett Vulcan József ünnepély, amelynek programja már megvan állapítva, a lapokban is közölték, csak az ünnepség napja függ Goga Oclaviától, hogy mikorra tud elkészülni bevezető előadásával. Ez a gondolat is elfogadásra talált és végül az érkező tagjai úgy oldották meg a kulturális ünnepélyek kérdését, hogy a prefektus elnökle alált bizottságot alakítottak, melynek feladata az ünnepségek rendezése és az egész kulturális propaganda keresztülvitele.

A gyűlés 12 órakor ért véget s a felvett jegyzőkönyvet, amely leszögezte a nagyvárad kulturális propaganda bizottság megalakítását, Banuc igazgató a délutáni vonattal magával vitte Bukarestbe, a kultuszminisztériumba.

Nagy drágaság és türehetetlen állapotok a napi piacon

A napi piac árai folyton emelkedő tendenciát mutatnak. Figyelemmel kísérve az árakat megállapíthatjuk, hogy nincsen élelmi cikk, amelyben a múlt év nyara óta áresést lehetne tapasztalni. De mindenekelőtt szót kell emelnünk és a városi tanácsot intézkedésre kérnünk a piac elhelyezése tekintetében.

A csirke, liba, általában a szárnyas majorság állandóan olyan sártengerben van, hogy a háziasszonyok örökös panasza jogos és méltányos. Amíg a kispiacon volt a helipiac, kitűnően elfért a cementburkolaton a majorságpiac. A nagy piacra áttették a helipiacot, de nem a régi elhelyezésében, hanem a piac-tér egyik közvetlen területére, ahol a legkisebb eső után ugyiszlóval lehetetlen a járás. Hülérnek vannak kitérve a gazdaasszonyok, vagy annak, hogy lemondva a szárnyas vásárlásról, a mészárosoknál szerezzék be hússzükségleteiket.

Hogy miért nem tértek rá a nagy piacon a szárnyasok úgy, mint a kispiacon, nem tudjuk. Nem is keressük. Tény azonban az, hogy aki a vásárlást mai állapotában be rendezte, a közönséggel, az uriaszonyokkal nem törődött.

A fűszeres- és mindenféle más sátrak megszorodott sokaságát helyezték a betonra, azokét, akiknél a falusiak vásárolnak, akik hozzá vannak jobban kötődve az időhöz, csizmájuk jobban állja a sarat, mint a cipők. Ezeket a sátorbeli cikkeket kizáróan a falusiak vásárolják, a város közönsége a maga fűszerboltjában szerzi be szükségleteit. Ezek a sátrak tehát jogosan kerülhetnek a szárnyas-piac helyére. Nagyon egyszerűen meglehetne oldani a város közönségének kíváncsiát, ha valaki gondolna arra, hogy ma nem szakácsnék, hanem maguk az uriaszonyok vásárolnak, akiknek lábáról cipőstől húzza le a sár a kalacsánit, ha a szárnyas piachoz közelednek.

A városi tanács igen könnyen segíthetne ezen a lehetetlen s a közönség kényelmével semmit sem törődő helyzeten. Könnyebben és tisztántartható az állatok hulladékaitól az aszfalt, mint a sáros terület, melybe beletaposva örökös piszok fedi a talajt kitisztíthatatlannul.

A tegnapi hetivásárra a falusiak a rossz idő miatt aránylag kevés szárnyast hoztak fel. Ez a cikk is folyton drágul, mert az a tyúk,

ami hétfőn 120 lei volt, tegnap 150 lejért került eladásra. Ugyanez az arány áremelkedésben a többi szárnyasnál is.

A tojás darabja hétfőn egy lei volt, tegnap 3 lei párja. A krumpli kilója 4 lejről 6 lejre emelkedett. A kelkáposzta 5 lejről szintén 6 lejre, az alma kilója 10-lejéről 14—18 lejre emelkedett.

A szezoncikk most a bárány. Eleven bárányt azonban falusiaktól nem lehet venni, egyetlen darab se volt a piacon, mert naponta már kora reggel, többnyire még a vámnál összevásárolják. Csak a mészárosoknál lehet venni élőbe, drágábban, mintha a termelőtől venné az ember s maga öletné le, amikor az árból a bőrért tetemes összeget visszkap. Egy fél bárány a hétfősekénél 120 leibe kerül.

Általában a piacon azt tapasztalhatjuk a közönség, hogy senki sincs, aki az ő érdekeivel törődne, aki komolyan utána nézne, hogy ne nehezítsék meg a város élemezését és legalább annyi kényelmet nyújtsanak gazdaasszonyainknak, amennyit az udvariasság megkíván s ami egyébként nehézségekbe nem ütközik.

Mi azt reméljük, hogy a prefektus ur tudomást szerez a dolgokról és ezen a vásári rendszertelenségen is segíteni fog.

Altbach Dávid igazgatót letartóztatták

Tegnap a rendőrség büntető osztyálya felidézték Altbach Dávid nagyvárad bank-igazgatót és miután kihirdették előtte a vádtanács letartóztató végzését, átkísítették az ügyészségre.

Altbach Dávid ellen több eljárás folyik család és sikkasztás miatt. A vizsgálat már hetelek óta tart és annak eredménye a vádtanács tegnapi határozata.

Altbach Dávidot különösen a várad kezeskedői körökben jöi ismerik. Egyike azoknak, akiket a forradalom utáni konjunktúra felszínre dobott. A fellendült fakeskedelem neki is tekintélyes vagyont szerzett, háza és sok értékpapírja volt már. Később, ahogy a viszonyok romlottak, ő is nagy összegeket veszített el és vagyonának megmaradt, még így is tekintélyes részéből megvásárolta a Fortuna-bank részvénybőrségét, azt „Hermes”-bank néven tovább vezette, de a vagyon romlását már a legkétségbeesettebb erőlködéssel sem tudta megállítani.

Ugy látszik, már olyan eszközökhöz is hozzányúlt, amiket a büntető törvénykönyv paragrafusai tiltanak, mert

Sugár Sándor nagyvárad fakeskedő két rendbeli család és sikkasztás miatt tett feljelentést ellene.

A vizsgálati hírs több ízben kihallgatta Altbachot és a vádtanács szükségének tartotta a vizsgálati fogságba való helyezését.

Altbachnak ugyanis Sugár Sándorral közös üzlete volt és ennek a tudta nélkül is nagyobb

mennyiségű fát szállított egy magyarországi cégnek és a felvett pénzt a maga céljaira fordította.

Az amugy is súlyos tény még fokozta az, hogy Altbach nem román állampolgár. Az állampolgárok névjegyzékébe felvéve nincsen és a bíróságnak erre is tekintettel kell lenni.

Altbach ügyvédje, dr. Simona György a vádtanács határozata ellen a táblához adott be fellebbezést.

Abban az esetben, ha ezt a fellebbezést elutasítanak, valószínűleg Altbach nagyobb összegű kauciót helyez le, hogy a főtárgyalásig szabad ábra helyezze.

Mikor a lelkészt vasárnap beidézik adótárgyalásra

Kaptuk a következő sorokat:

Tisztelt szerkesztő ur! Egy alkalommal már bátorítottam e lap hasábjain az ünnepek miatt felszólalni, most ismét kénytelen vagyok felszólalni.

Akkor is, most is, mint minden írásomban, csak a közérdek vezetett és vezet.

Vallásos állam vagyunk. Vasárnap és ünnepnap tilos minden munka. Szünetelnek a hivatalok, megállanak a gyárak, pihennek a munkások. Sőt! a primárok, előljárók és képviselők kötelesek jó példával elől járni és az istentiszteleten megjelenni. Nagyon szép, nagyon helyes intézkedések és rendeletek, hogy azok, akik a nép vezetői, jó példával járjanak elől abban is, hogy „adjátok meg az Istennek, ami az Istené.”

Sajnos, ezen a téren olyan excessusok fordulnak elő, ami fölött nem lehet szó nélkül napirendre térni.

A bélfenyéri iparosok, kereskedők és én e sorok írója, február 15-én d. e. 9 órára, tehát vasárnapra voltunk beidéztve a tenkei adóhivatalba adótárgyalásra.

Ezen kereskedők és iparosok között voltak: törvénybíró, képviselőtestületi és iskolaszéki tagok, akik miniszteri rendelet értelmében is kötelesek jelen lenni az isteni tisztelőten.

Egy gör. kath. kollegámtól hallottam, hogy december 25-re, vagyis karácsony első napjára volt Belényesbe, katonai szemlére behíva. Felszólalt ellene és az ezredparancsnokság — belátva tévedését — új határnapot tűzött ki a jelentkezésre. Miért nem követi a polgári hatóság a katonai hatóság korrekt példáját?

En is felszólaltam fentemlített törvénytelen és miniszteri rendeletekbe ütköző beidézésem ellen, sajnos, azonban én nem voltam olyan szerencsés az adó-kivető-bizottsággal mint gör. kath. kollegám a hadsereggel. Letárgyalták az ügyemet nélkültem is és pedig olyan alaposan, hogy 800 leies stóla jövedelmemet 8000 leire értékelték! Amikor pedig

APOLLÓ MOZGÓ

Kacagó est!

Ma, szombaton először

Kacagó est!

A REPÜLŐHOLTTEST

vagy AZ A BIZONYOS HARMADIK.

burleszk 5 felvonásban. — A főszerepben:

BANDZSAL RUDI (Ben Turpin)

a Mac Sennet gyár legjobb komikusa. — Ezt megelőzi:

A MAMA KEDVENCE, kitűnő 2 felvonásos amerikai burleszk.

Házsorsolás Szalonján

lyiségből, továbbá hozzátartozó 200 — öi telek és rajtalevő mellékpéletekből áll. Sorsjegyek a Hegedűs Hirlapíródában kaphatók.

Str. Metianu (Kölcsér-utca) 42. számú házat tulajdonosa kisorsolja. Egy sorsjegy ára 250 lei, mellyel a szerencsés verő 250,000 lei értékű tehermentes házat nyerhet, mely nagy üzlethelyiségből 2 szoba, konyha és mellékhelyiségből, továbbá hozzátartozó 200 — öi telek és rajtalevő mellékpéletekből áll. Sorsjegyek a Hegedűs Hirlapíródában kaphatók.

szólaltam ellene, azt mondták: Hja, miért nem volt itt?

Ha a törvény nem kötelez mindenkit és a törvény nem vesz mindenkit egyformán oltalmába, akkor nem lehet a tömeget sem törvénytiszteletre nevelni. Valamint az a szülő sohasem fog vallásos gyermekeket nevelni, aki azt mondja: gyermekeim menjetek templomba, fiaim, imádkozzatok, hanem csak az, aki így szól: gyermekeim menjünk a templomba; úgy a legnagyobb család — az ország apái, vezetői is csak úgy fognak törvénytiszteletről nevelni, ha azt mondják: tartsuk tisztelőben a törvényeket és azok szellemében is cselekedjünk, mert verba movent, exempla trahunt!

Ha igaz az, hogy minden ország talpköve a tiszta erkölcs, úgy igaz az is, hogy minden ország legerősebb oszlopa a törvénytiszteletről, amely csak úgy hatja át a tömeget, ha az a törvény mindenkit az utolsó szellértől kezdve, még magát a „tenkei kis királyt” is kötelezi.

Maradok szerkesztő urnak igaz hive

Vinkler Ágoston
plébános.

Kerstensné megbocsájtotta férjének, hogy Leirer Amália barátja volt

Budapestről jelentik: A Leirer-gyilkosság hullámai Hollandiába is átterjedtek. Kerstensnek, a meggyilkolt Leirer Amália barátjának Hollandiában élő felesége és két gyermeke ugyanis az amsterdami lapokból értesült Kerstens magyarországi dolgaiból.

A hírek hatása alatt Kerstensné agynak dőlt s ha Kerstens idejében haza nem érkezik, öngyilkosságot követ el. Most már Kerstensné megbocsájtott férjének.

Kerstens egydőben már válni akart feleségétől, hogy Leirer Amáliát elvehesse. Ezt a tervet Leirer akadályozta meg.

Különben a budapesti ügyészségről az a hír szivárgott ki, hogy Leirer ellen nem rablással párosult gyilkosságért, hanem erős felindulásban elkövetett szándékos emberölésért fognak eljárást indítani, mert Leirernél semmiféle értéktárgyat nem találtak, mely leánya tulajdona lett volna.

* Egy nyomorgó családért. Özv. Törzs Györgyné, aki férjét a napokban elvesztette, a legnagyobb nyomorban él hat gyermekével. A ki segíteni akar a szerencsétlen családon, juttassa el adományát a Nagyvárad kiadói hivatalába.

Hensertakarók plüschből minden színben perzsa mintájú moquette és szövet garnitúrák **Leitner Mártonnál.**

Tavaszi angol szövet újdonságaink megérkeztek.

Különleges mintáink Nagyváradon egyedül cégünk részére vannak lekötve.

Lebovits és Fia szabók

Telefon 871 és 375

Elismeri a monarchiát a köztársasági horvát parasztpárt

Belgrád, március 6. Az ujonnan megválasztott képviselők legnagyobb része megérkezett Belgrádba és a klubok egymás után tartják meg alakuló üléseit. Az ellenzéki blok vezérei ma tartották első értekezletüket. A holnapi plenáris ülésen valószínűleg közbeszólnak a pártok közti megegyezés szövegét. A kormány tervei felől nem lehet bizonyosat tudni. Annyi azonban már most is valószínűnek látszik, hogy a kormány formális lemondása csak a mandátumok igazolása és a szkupstina elnökségének megválasztása után fog bekövetkezni. Ezzel a kormány rekonstrukciójának nem könnyű kérdését is elodázták.

Ellenzéki lapok szerint Nincsics külügyminiszter távozik helyéről és a londoni követség ügyeinek vezetését veszi át. Utódjául Spalajkovic párisi, Nesics prágai követet, sőt egyesek Jovanovicot, a szkupstina eddigi elnökét emlegetik. Jovanovic maga is kijelentette, hogy a parlamenti elnökséget nem vállalja.

Zágrábból jelentik: Az ujonnan megválasztott horvát képviselők — mint ismer-

retes — elhatározták, hogy helyeslőleg tudomásul veszik a nemzeti megegyezés és a parasztdemokrácia frontjának megalakulását. A horvát nemzeti képviselőt nyomatékosan hangsúlyozta a párt pacifisztikus elveit, de azt is, hogy a legerélyesebben fog küzdeni a parlamentben a mostani rendszer ellen és a szükséghez képest elmegegye a teljes parlamenti absztinenciáig. Különösen, ha a letartóztatott horvát képviselőket március 7-ike után is fogva tartják és a radikális párt hitelesíti azokat a mandátumokat, amelyeket a szavazatok eltulajdonításával és a választási jegyzőkönyvek meghamisításával szereztek. Az ülésen Pavle Radics, akit helyettes elnöknek választottak, ismertette a politikai helyzetet, amely alkalomból újra hangsúlyozta, hogy a párt fentartja a Radics által 1924. szeptember 24-én tett nyilatkozatot, amely megállapítja, hogy az angol típusú parlamentáris monarchia kormányformája nem ellenkezik a párt szociális irányával, ez pedig lefontosabb elve a horvát parasztpárt egész politikájának.

Válasz Kőszeghy főmérnök urnak

Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr!

Kőszeghy úr háromhasábos handzbandázására, amit ő röviden „néhány szónak” nevez, ismét kénytelen vagyok válaszolni, bár — nem tagadom — respektálom a cikkirő 32 éves praxist, nem ugyan a műszaki téren, mert ennek semmi jelét nem látjuk, azonban a személyéhez inkább fűződő inkollegialitás és csúres-csavarás terén. Modortalanságát nem követhetem, mert aki gorombáskodik, annak nincs igaza.

„Támadást vártam”, kezdi cikkét a hamis beállítások demagóg nagymestere, pedig közelebb járna az igazsághoz, ha a kollégáim megbízásából általam írt cikket nevezné „válasznak” és a saját iniciatíva indokolatlan kirohanását „támadásnak”. Folytatja az elferdítést, midőn azt állítja, hogy mi azért nem tartjuk szükségesnek a kilakoltatást, mert momentan veszély nincs. Ezzel szemben a tény az, hogy azért nem tartjuk szükségesnek a kilakoltatást, mert anélkül is keresztül lehet vinni a javítási munkálatokat, még pedig — mint ahogy az eddig beérkezett ajánlatokból kitűnt — olcsóbban, mintha Kőszeghy József úr agyrémeit követnénk. Különben is mindez túlhaladott álláspont, mivel a kiküldött hivatalos szakértők u. m.: Gavra, Szeszich és Gangus (Temesvár) kollégák is egyenczen a véleményen vannak és így a vita lezártnak és eldöntöttnek tekinthető. Vagy talán ezek az urak is bagóélt cáncoltak? Vagy „ignoránsok”? Idáig tehát nyolcunk objektív és méréséken alapuló véleménye áll szemben Kőszeghy József úr elszigetelt céljaival. És ha nyolcan mondják, hogy valaki be van csipve, le kell feküdni. Jobban is teszi, ha műszaki téren abbahagyja a vitát, átteszi terrénumát kizárólag a számára több sikerrel kezegetett modortalanságok mezejére.

Ad vocem: dohány. Nem igaz az, hogy én Kőszeghy Józsefnek köszönhetem tiszteletdíjamat. Inkább úgy történhetett az a bizonyos dolog, hogy az illető úr kellő tájékozatlansággal nem rendelkezvén, bagót kínált. Mert dohányt Kőszeghy úr elfogad és pont.

Szerepelnek még a cikkben — mint humoros elem — Kőszeghy József elfogultsága, puritánsága, becsületessége és egyéb ilyen, jelen esetben absztrakt fogalmak, melyekre csak akkor fogok reflektálni, ha egyszer megtörténik, hogy nem ő maga, hanem — legyen az bárki — de valaki más állítaná ezt róla. Mindezt azonban ilyen, vagy hasonló értelmű kijelentést még nem hallottam.

Klein Emil,
okl. mérnök.

DORIAN FILMSZINHÁZ

Ma, szombat 3, 5, 7 és 9 órakor

NANOUK

Tudományos film az eszkimók életéből
6 felvonásban.

A DORIAN FILMSZINHÁZ
második irodalmi filme.

Vasárnap delelőtt fél 11 órakor

matiné olcsó helyárrakkal.

Színre kerül:

NANOUK

az eszkimóember, ezenkívül

„Vándormadarakkal Afrikába”.

Schwarz & Rosenfeld
uri szabók

Str. Rimanóczi-utca 2.

SCHICK-es NŐ cipőit csak a

„DERBY” cipőüzletben

vásárolja.

Derby cipőüzletek: Nagyvárad

- I. Bulev. Reg. Ferdinand 2. sz. (Bazárépület)
- II. Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 5. szám.
- III. Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 7. szám.

Zsarolásért letartóztatott áhírlapíró

A nagyváradai rendőrség tegnap délután tetten érte és letartóztatta a Gyilkos című kolozsvári hetilap nagyváradai munkatársát Hasberg Sándort. A letartóztatás tegnap délután 2 órakor történt Mannhardtt József Str. Avram Janku (Kossuth L.-u.) 7. szám alatti kalapüzletében, amikor Hasberg ezer leit vett át elhallgatás fejében az üzlet tulajdonosától.

Az eset előzménye, hogy a „Gyilkos” február 24-iki számában támadó cikk jelent meg, Mannhardt József jónévi nagyváradai kalapkereskedő ellen. A cikket követően néhány nappal ez előtt megjelent Mannhardt nál egy szöke, kékszemű, középkorú, borotvált arcú fiatalember: Hasberg Sándor és kijelentette Mannhardt-nak, hogy a cikkeket folytatják, azonban 5000 lei ellenértékében hajlandók beszűntetni. Mannhardt szabadkozott, hogy neki pénz nincs, üzlete rosszul megy, hivatkozott a nehéz gazdasági helyzetre és kérte ne folytatassák a támadásokat, mert azok alaptalanok s az ő üzletére károsak. Hasberg azzal távozott el, hogy értesíti a lap kiadóhivatalát.

Szerdán délután Mannhardt József felkereste az újságíró egyesület elnökét Peredy Györgyöt és panaszt emelt nála Hasberg Sándor ellen. Elmondotta, hogy Hasberg egy lece Vilmos nevű kolozsvári fiatalember kíséretében ismételtelen is megjelent nála és bár lece kijelentette, hogy jogilag Mannhardt-nak van igaza, a cikkeket folytatásától csak ötezer lei lefizetése ellenében hajlandók elállni. Felmutatott Mannhardt egy Hasberg által írott levelet is, melyben közli, hogy az ügy elintézése neki sürgős.

Peredy György kijelentette, hogy az egyesületnek Hasberg Sándor nevű tagja nincs, a feljelentést nem veheti tudomásul, nem áll módjában segíteni, csupán annyit tanácsolhat, hogy jelentse az esetet a rendőrségen.

Hasberg tegnap délután 2 órára Mannhardt üzletébe találtak adott. Mannhardt erről értesítette a rendőrséget, ahol Fodor detektiv-felügyelő átadott neki egy ötszáz leiest és öt darab 100 leiest, összesen ezer leit és a bankjegyek számaát jegyző könyvbe vették. Köv. y detektiv pedig elhelyezkedett az üzlet belső helyiségében az előre megbeszélthelyen. Hasberg pontosan 2 órakor meg is érkezett s az üzlet belső fiúkéjében tárgyalni kezdett a detektiv fülé hallatára Mannhardt-tal. A kereskedő színlag könyörgött, az újságírói lelki ismeretességre hivatkozott:

— Ilyenkor nincs lelkiismeret! — válaszolta Hasberg. — En tegnap telefonon jelentettem, hogy ma délután leutazom Kolozsvárra elszámolni. Pénzt kell vigyek.

Végre hajlandó volt ezer leit elfogadni. — Biztosítom, hogy a keddi számban a cikk nem fog megjelenni, de a többi 4000 leit készítek elő, hogyha visszaérkezem, átvehessen.

Kimentek az üzletbe, a detektiv utánuk sompolygott s mintha vevő lenne, kalapokat kezdett válogatni. Hasberg az üzletben is folytatta gyanútlanul, hogy ha nem lesz meg a hiányzó négyezer lei, sajátánálára, nem tud többet segítségére lenni.

Távozáskor a detektiv igazolásra szólította fel. Felvitte a rendőrségre, ahol a feljegyzett ezer leit Hasberg zsebében megtalálták.

Hasberg Sándort a rendőrség azonnal letartóztatta s a jegyzőkönyvek felvétele után ma árkísérik a kir. ügyészség fogházába.

Hasberg Sándor Marosvásárhelyről került Nagyváradra. Itt mint a „Gyilkos” munkatársa szerepelt, állítólag csak kiadóhivatali tisztviselő. Féléve el Váradon. Bizonyára nem az első zsarolási ügye ez és

csak Mannhardt kereskedő ügyességén mulott, hogy ezt a zsaroló áhírlapíró megfélelő helyére, a fogdába juttatta.

Az asszony idegessége

Beteges önzés. — Fiatal asszonyok boldogtalansága. — Az anyaság, mint az idegesség gyógyítója.

Az asszony idegessége legtöbbször a leány idegességének folytatása az asszonyéletben: egy újféle élet diszletei között, eddig nem jártott új szerepben.

Ezzel a szellemes megállapítással kezdte a női lélek mélységeibe világító előadását Budapestén egy kiváló ideg orvos Hajós Lajos dr. Hozálatte még: — De az is előfordul, hogy ideges asszony válik a nem ideges leányból és ebben legnagyobb szerepet az új életkörnyezet és az új feladatai játsszák.

Es így magyarázza tovább a fiatal nő lelki állapotát:

A férjhez menés nagy változásokat hoz: most már egy eladdig idegen emberrel kell megosztania örömet-keservét, testét-lelkét. Ebből a megosztásból fakad minden jó és minden rossz az asszonyiségben. Freud tulnagyi jelentőséget tulajdonít a szexualitás gyermeki ébredésének és ez sok hibás felfogásra vezet, de bizonyos igaz, hogy a szexuális élet kezdete nagy változást visz a nő életébe, sok idegességet gyógyíthat meg, de bajt is okozhat ott, ahol addig nem volt.

Az idegesség korát éljük; alig találunk nőt, ki egyáltalában nem ideges, mikor férjhez megy. Az idegesség a beteges önzés melegágya. Szenvedésekkel jár együtt, melyeknek okát keresvén, hozzászokik sajátmagának tulságos megfigyeléséhez, önmagának kimeléséhez, féltéséhez. Az életbe való ily egocentrikus beállítas nem nagyon kedvez az asszonyi élet megkezdésének, mely bizony testi áldozatokkal, talán szenvedésekkel is jár együtt. Még ha boldogságot kap is értük cserébe, nem tud annyira megelégedezni önmagáról, hogy minden kényelmetlenséget, minden addigi izlésétől eltérőt össze ne kössön tulzott önféltésével — s így jön létre lelkében eleinte csak izolált akkordokban, később pedig összefolyó melódiákban az ideges asszony Kreutzer-szonátája, melyben a csaldótltság, a beteges lehangoitág a kezdeti téma, mely néha az asszonyi élet megszokásának, új kötelességei és új gondjai kitanultságának folyamán nagyon elhalkul — de, fájdalom, nagyon sokszor a boldogtalanság, az élettel való elégedetlenség és a velük együttjáró fokozott idegesség élethosszig tartó melódiába csap át. Csak az anyaság — melytől éppen ideges önzésük és félelmi hajlamaik miatt oly sokan félnek és óvakodnak — hoz az ideges asszony életébe önmegelégedést, igazi szeretetet, igazi önfeláldozást, az idegességet gyógyító erőnek igazi feyvertárát.

Ha jól fogjuk fel az idegesség lényegét, úgy látjuk, hogy az idegesség minden jó és minden rossz érzés kettőzött visszhangját jelenti: nagyon lelkesedni szépért, jóért csak az idegesek tudnak és ők tudnak nagyon-nagyon szenvedni is — nemcsak önmagukért, hanem másokért is. Ezért van, hogy az ideges önzés tulzásai mellett látjuk az ideges részvétérzés, az ideges önfeláldozás tulságait is. De fájdalom, az idegességgel együtt jár az is, hogy az ideges nő a nagyon megszokott életkörnyezeteiben csakhamar megszokja az örömeit, melyek együtt járnak vele, de azt, ami fájdalmat okoz benne, mindig unjak, mindig nagyobbna, mindig túrhetteleenebbnek érzi. Ezért van az, hogy abból, ami nemes fakad az idegességből, nem az ideges nőnek megszokott környezete, nem a férje részestül, hanem a tőle távolabb álló emberek — a férjnek maradnak a sirámok, a minden rosszat az ő hibájából származtató kukli-prédikációk, a jobbra születtétség, a meg nem értettség felhánytorgató kiömlései.

— Az asszonyi idegességnek mi a gyógyszere? — veti fel végül a kérdést az előadó. És így felel meg rá: — Ha nagyon elhatalmasodik, csak az orvos tud segíteni rajta. De míg nem jut ennyire: a házasság komoly szentségének és kötelességparancsolta áldozatosságának kultusza, az élet küzdelméből hazatérő férj lelkének felderítése, az otthonnak széppé, meleggé, lakályossá varázsolása — saját elégedetlenségének hallgatag elnyomása: ezek azok a csodaszerek, melyek az ideges asszony életét is türelhetővé, kellemessé, sőt boldoggá teszik. Akkor aztán, az évek önlegyőző áldozataiban igazán jó asszonnyá nemesedve, idegessége — még mielőtt megjelenne hajában az első ezüstszálak — már el is mult s az ideges nő megelégedett, boldogságot érző és boldogságot osztó, egészséges asszonnyá válik.

Női és férfi szövet ujdonságok

140 cm. Cloth	105 Leitől	Strada Gen. Mosoiu
Női harisnya	58 "	(Kert-utca) 7. sz. alatt
Férfi sokni	18 "	
Clarc céma	10 "	ZAUBERER & Co.

Husvélí locsoló parfümök

24 illatban izléses csomagolás, szép tüvegek, olcsó árak, már most kaphatók a

Savoly illalszertárban

Bulevardul Regele Ferdinand No. 2.

Locsoló készülékek és szóró dugókból nagy raktár Vizsontelárusítóknak nagy engedmény.

Tavaszi angol divát

Öltönyök és felöltők

legelegánsabb kivitelben készülnek: **BACSO és BRAUN** uri divát szabóknál, — Sas-passage.

Készpénz áraknál is olcsóbban! 20 heti vagy 5 havi részletfizetésre

árusit mindenféle textil és ruházati cikket, férfi és női szöveteket, kelengyékét stb. a

HELLAS

áruforgalmi r.t.

ORADEA-MARE,

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 14 szám
Telefon Interurban 960

Beszerezési csoportoknak legelőnyösebb ajánlattal szolgál. Vidéki megbízásoknak a leggyorsabban tesz eleget!

A világos fejű hordár levele a szerkesztőséghez a Dunkel-ház ügyében

Tisztelt Szerkesztőség, azt olvasom abban a cikkben, a mit a tekintetes főmérnök ur kedden írt a Nagyvárad-ban, hogy olyan tiszta a dolog, hogy azt egy világos fejű hordár is megértheti. Nem tudom kérem, mire gondol a főmérnök ur, hogy mi a tiszta világos, a Dunkel-féle ház, vagy a tömött bugyelláris, mert hogy a tekintetes ur a tömött bugyellárisról is beszél. Én kérem szépen hordár vagy gyök Nagyváradon és nem tudom, miért gondolja a főmérnök ur, hogy mi olyan buta emberek vagyunk, hogy ha mi megértünk valamit, akkor annak már igazán egyszerű dolognak kell lenni. Pedig a ki hordár akar lenni, ember legyen a talpán. Nagyon nehéz ám ez a mi mesterségünk. Tegnap is két levelet bízta reám, hogy az egyiket egy szőke színésznek, a másikat pedig egy szőke nagyságának vigyem el, tessék most már elképzelni, milyen keményen ésszel kell ezt tartani, mert ha elcserelem a leveleket, akkor baj lett volna belőle, mivelhogy a szőke színészhez éppen az a nagyságos ur küldött engem a levéllel, akinek a szőke feleségéhez viszont egy fiatal banktisztviselő ur menesztett a levéllel. Ész kell ám a hordári mesterséghez, nem való azt megcsufolni. Ma is azt mondtam nekem egy fiatal ur, hogy menjek az édes papájához és kérjek neki ötezer lejt. Az öreg ur hasragudott, hogy aszongya ő nem ad, én azonban azt mondtam, akkor a fiatal ur öngyilkos lesz, pedig cseéágában sem volt, erre megkaptam a pénzt. Nem olyan könnyű kenyér ez tehát, kell ide a világos fej. Sokszor egy mérnököt hiába biznának meg, hogy ügyesen becsapessze az uri kisasszonynak a virágot anélkül, hogy a kedves mama látná, de én ha alá bujok a Körös alá, hát megtudom egy blikkre mondani, hogy rothadt-e a gerenda a Dunkel-ház alatt, vagy sem. Kár ebből olyan nagy vitát csinálni és még a hordári becsületet is belerántani, van nekünk elég bajunk, kevés a szerelmes és nem adnak a könnyelmű embereknek pénzt váltóra, amit a régi jó időben mindig a hordárok rendeztek a lejáratkor. Ha azonban azért tetszett említést tenni rólunk a tekintetes főmérnök urnak, hogy abból a tömött bugyellárisból, a melyik a Sternberg nagyságos kereskedő urnál van, nekünk is jusson, hát nem bánom, bele megyek a nyilvános meghurcolásba, csak hogy azt mondja a társam, aki a hidnál szolgál, hogy Sternberg urnak nem azért szokott tömve lenni a bugyellárisa, hogy abból másnak is adjon. A fene tudja itt ki magát, nem szólok én az urak dolgába, ők se szólnának az enyémbe, nem szoktak bennünket úgy sem oda hinni, ahol nagy pénzeket osztogatnak, pedig jobban ránk férne, mint a mérnök urakra.

Még csak az iránt instálom a tekintetes Szerkesztőséget, hogy ha a végén mégis kitudódnék, ki táncolt bagóért és ki táncolt dohányért és mennyi volt az a bagó és az a dohány, tessék nekem is megmondani, hátha kapok onnan egy pár lájforintot kölcsön, mert úgy tartja a közmondás, hogy attól lehet a leghamarabb pénzt kapni, aki könnyen keresi.

A 2. számú hordár.

A nagyváradai Ipolyi-hagyaték ügye a jóvátételi bizottság előtt

A nagyváradai rendkívül értékes Ipolyi-hagyaték ügye, amely a román és magyar kormányt, valamint a jóvátételi bizottságot már esztendő óta foglalkoztatja, megérett a döntésre. Párisban most foglalkozik az ügygel a magyar és román kormány képviselőinek bevonásával egy döntőbíró, amely egy angol, egy francia, egy olasz és egy lengyel tagból áll a francia tag elnöklése alatt.

A döntőbíró előtt egész halmaza áll a két kormány részéről történt feltételeknek, tanuvallomásoknak, nyilatkozatoknak, helyszíni jelentéseknek, inventáriumnak, jogi és művészeti szakértői véleményeknek, értékeléseknek. Majdnem ezerre rug azoknak az aktáknak a száma, amiket a bizottság áttanulmányozott.

A döntés egyik alapja valószínűleg Ipolyi Arnold végrendelete, illetve a nagyváradai hagyatékra vonatkozó akarata lesz. A magyar kormány álláspontja tudvalevőleg kezdettől fogva az volt, hogy Ipolyi eredeti szándéka az volt, hogy ebből a gyűjteményből egy külön múzeumot alapítsanak. Ez is bizonyítja — a magyar álláspont szerint — hogy Ipolyi kezdettől fogva egy külön, nem Nagyváradon felállítandó múzeumra gondolt.

Ez a rendkívül értékes anyag elsősorban Schlauch Lőrinc nemtörődömsége folytán került — Ipolyi halála után — a székesegyház padlására — mondja a magyar kormány — majd később a Nagyváradai Egyleti Múzeum termeibe. Az Egy-

leti Múzeumra Ipolyi egyáltalán nem gondolt; ide csak ideiglenesen került a rendkívül értékes hagyaték. Sajnos, — mondja a magyar vélemény — az Egyleti Múzeum őrzése végzetes lett a hagyatékra. A múzeum egyik szolgája ugyanis a hagyaték legértékesebb darabjait: a magyar középkor felejthetetlenül értékes arany és ezüst ötvösmiveit ellopta s potom áron elköttyetvélte. Mire a lopást észrevették, a tolvajnak már Amerikába sikerült szöknie. Ezért és Ipolyi végrendeletének szellemében a magyar kormány már a háború alatt el akarta onnan szállíttatni az egész anyagot s mint külön múzeumot Budapesten, vagy Esztergomban felállítani. Akkoriban ez a terv csak azért hiúsult meg, mert a budapesti kormány nem akarta a háború idejében Nagyvárad városának érzékenységet bántani. Amint azonban ez lehetségessé vált, 1919-ben az átszállítás Esztergomba megtörtént. Az átszállított anyagnak értéke fél milliárd francia frankra becsülhető.

A magyar kormány megbízottjainak álláspontjával szemben a román megbízott arra hivatkozik, hogy az örökhagyó, illetve a végrendeleti nyilatkozat a magyar kormány fenti álláspontját semmiben se igazolja és így az egész múzeumi hagyaték a békeszerződés erre vonatkozó paragrafusára alapján Romániát illeti.

A végleges döntés a hét végére várható.

Mit fizet a váradai polgár egy év alatt a város kasszájába

A forgalmi adó drágítja az életet

A város jövedelmi forrása az új adózási rendszer óta, amióta pótdót nem szednek, főleg a különféle illetékekből, az úgynevezett taxákból táplálkozik.

A miniszteri rendelet, amely megengedte a városoknak ezt a leplezett adóztatást, hiszen csak a megjelölésben van különbség (nem adó, hanem illeték) hatvánál több formáját állapította meg a taxakivétési módokat. Nagyvárad város tanácsának dicséretére legyen mondva, a hatvan adónemből Nagyváradon csak harmincöt van bevezetve. Eppen ez sem kevés, mert például a mult esztendőben

1924-ben fillérnyi pontossággal 17.016,081'88, azaz tizenhét millió tizenhatezer nyolcvanegy lei és nyolcvanynolc bani folyt be a városi adóhivatalba.

Harmincöt taxa eredményezte ezt a jelentéktelennek nem mondható összeget. Harmincöt olyan illeték, amelynek nagyobbik fele forgalmi adó s így az élet megdrágításához hathatós mértékben járul hozzá ez az adózási rendszer. Tiszta szerencse, hogy a józanabbul mérsékelt városi tanács nem követte teljes egészében, a széles fantáziájú miniszteri gondolatnak a szíves fantáziáját, aki a születés pillanatától bezárólag a temetkezési vállalatig hatvan és egynéhány olyan alkalmat hozott javaslatba, amelyek kétségkívül alkalmasak arra, hogy címeiken az utolsó garast is kivásalják belőlünk. A városi tanács szinte indokolatlan szerénysége mindössze harmincötzör forgatta tehát meg azt a pénzteszínáló gépet, aminek nincs semmifajta büvszere és büvszava, egyszerű polgári nyelven úgy hívják, hogy adóprés. A szégyen adóalanyt mielőtt beteszik, így fest: milliomos, azaz pár százezer lei tőkéjét, mondjuk hatszázezer, azaz 18—20.000 aranykoronáját gyümölcsötvetően forgatja ugyancsak megcsappant forgalmu üzletében. A hatszázezer leies vagyonából két-

százötvenezer leit egy kis házba fektetett be abban az időben, amikor még könnyűnek látszott ezt a pénzt az üzleti tőkéhez hozzápótolni. Adóalanyunk tehát háztulajdonos is, tisztára békemilliomos. Miután tehát látszólagos jólétben flottul eltartja családját, leányát úgy neveli, mintha valóban békemillió hozományja volna, a következő illetékeknek és taxáknak kell egy tekintélyes hányadát a nagyváradai adóhivatal tanúsága szerint lerónia.

Az elmúlt évben bevételezett az adóhivatal:

Adóhátralékokból	3.016,053'57
1923-as taxa maradvány	308,676'10
Üzlethelyiségek után	1.102,767'41
Cégtábla-adó	346,759'96
Tüzoltó adó	132,168'95
Kövezetvám	2.428,600'10
Árubehozatal után	3.694,868'05
Luxus-kocsik	40,805'30
Szeker-illeték	83,270'—
Luxus-autó	59,146'50
Bicikli	9,200'—
Luxus-ló	65,112'50
Kutya taxa	54,877'80
Szöllőprés	29,275'—
Szeszfőző-üst	2,600'—
Livres szolgál	15,366'—
Favágógép	1,200'—
Marhavágás	475,117'50
Vágóhídi díj	172,595'50
Sértésvágás ellenőrzés	8,847'—
Bérekoci	141,750'—
Fuvaros kocsik	168,035'—
Béauto	40,200'—
Marha forgalmi díj	1.819,485'—
Allattenyésztési alapra	153,964'—
Idegének	493,226'—
Kártya, dominó	94,200'—
Piaci helypénz	1.092,748'50
Lóvásártéri helypénz	106,121'—
Marhavásártéri helypénz	90,483'—
Sértésvásártéri helypénz	39,231'—
Végrehajtási illeték	7,606'58

Kosztüm, ruha és tavaszi kabát kelmek legolcsóbban LEITNER MÁRTON R.-T.nál.

Passage mozgószínház

Ma, szombaton, 1^o4, 1^o6, 1^o8 és 1^o10 órakor

A kis bohóc

Tragikomédia 6 felvonásban.

A főszerepben:

JACKIE COOGAN

Dorian film!

Útdíj 178,676/42
„Afisare“ 42,077/66
Köztisztasági díj 500,970/48

Mindez pedig összesen tizenhétmillió fe-
lülit tesz ki. Természetesen, amint
a fentebbi tételekből látható, hiányzik e-
ből a végösszezből a tetemes üzemdíjak, a
vizzdíj, a vasúti kövezetvám, a birtokátírási
díj, a mázsadíj, amelyek közvetlenül a fő-
pénztárhoz folynak be. Nagyvárad exis-
tenciában és igényekben leromlott lakos-
sága, nem színes frázis, a szájától kell,
hogy elvonja a rengeteg illeték által me-
drágított sovány falatot, hogy elegendő tehe-
sen polgári kötelességének. A borzalmas
gazdasági viszonyok közt, amikor nem-
csak azt a vagyonát veszti el mindenki, ami
nem volt, de megínognak azok a tekinté-
lyes vagyonok is, amelyek évtizedek szor-
galmas munkájának verejtékes eredmé-
nyei, komoly és parancsoló tisztelet illeti
ezeket a városi polgárokat, akik ezeket
visznek lelkismeretes pontossággal a vá-
rosi pénztár közönléjaira. S a komoly és
parancsoló tiszteleten kívül napnál világos-
sabban megilletné őket az a jog is, hogy
tudják: hova lesznek ezek a millió he-
gyekké szaporodó ezek. (bl.)

Letartóztatták a dolláros levelek fosztogatóit

A nagyváradai postafelügyelőségen az egész
országgra kiterjedő vizsgálat indult meg pár
hétvel ezelőtt, amely meglepő eredménnyel vé-
gződött. A vizsgálatot azok a jelentések provo-
kálták, amelyeket romániai emberek Ameriká-
ban élő rokonai intéztek a postafelügyelőséghez
s amelyekben panaszkodtak, hogy a dollárt
tartalmazó levelek közt, egyszerű és pénzle-
velekből egyaránt, a dollárokat kizárják. Az itt-
honmaradtak később értesültek arról, hogy dol-
lár küldtek számukra Amerikából s ekkor ők
is szorgalmazták a vizsgálatot.

A vizsgálat eredményéről Marini in-
spektor a következőket közölte velünk:

— Nem új s nem tisztán lokális eset, hogy
az amerikai dolláros leveleket kifosztják. Így
van ez Csehszlovákiában, Jugoszláviában, An-
gliában és nemcsak Erdélyben, hanem a regát-
ban is mindenütt. A morálitás erősen megín-
gott az emberekben

és csak régi, becsületes, öreg tisztvise-
lőkben van annyi fegyelem és tiszte-
ség, hogy nem nyulnak hozzá a leve-
lekhez s a kinklózó alkalmat nem
használik fel.

(Ez nagy erkölcsi elégtétel a régi magyar
tisztviselőknek is, olyan illetékes főtisztviselő-
től, mint Marini inspektor s szeretnénk, ha en-
nek az elbocsátott tisztviselők visszahelyezése
lenne a méltó folytatása.)

— Az esetek tehát — folytatta Marini in-
spektor — nem elszigeteltek — Európai jár-
vány ez. Részben a közönség is az oka ennek.
A levelek jórésze egyszerű levél, nem ajánlott,
se nem pénz. Ilyeneket könnyű kifosztani,
de megéssük ez az ajánlott és pénz levelekkel
is. A közönség e mellett nem követi azokat a
szabályokat, amelyek alkalmazzák arra, hogy a
levelek a kellő helyre kerüljenek. Nem írják ki
jól a városok és falvak neveit, nem írják alá a
megye nevét.

Pedig például Petroasa község nemcsak
Biharban van, hanem még kilenc helyen Ro-
mániában. Chisinau is van több, Baia is van
egynehány. Most a nem kelőben címzett levél
ide-oda vándorol s végül eltűnik. Nyoma sem
marad. Ezenkívül van sok utalványhamisítás,
amit szintén bevizsgáltak.

Megállapítottuk ötven esetben a
levelek kifosztását s a bűnösök egy-
részét letartóztatták az ügyészségek, a
hanyag ellenőröket pedig elbocsátot-
tuk. A bizonyítékokat a hatóság ren-
delkezésére bocsátottuk.

Mint értesültünk, az egész országra ter-
jedő nagy tisztogatás kezdődött meg, mert a
szalak másfelé is vezetnek s nem tisztán
Biharra lokalizálódik a levélfosztogatás s az
utalványhamisítás. Mindebből az az erkölcsi

haszon, amelyet Marini inspektor mondott a
régii tisztviselők becsületességéről s meg-
bizhatóságáról.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután fél 4 órakor: Ember tragédiá-
ja, olcsó helyárakkal.

Szombat este 8 órakor: Fügefalevél.

Szombat este (Éjjeli előadás.) 11 órakor: Ki ba-
bája vagyok én? vigjátékújdonság először.

Vasárnap délelőtt 10 órakor: Hetényi sziniisko-
la növendék-előadása.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Marcsa katonája.
mésékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Dolovai nábob
leánya, mésékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Madarász, klasszikus
operett, bérleten kívül.

— Olasz asszony. Szencs Bélának gyöngye szel-
lemességgel békelt, de sok rutinnal épített darabjáb-
ban lépett föl F. Sugár Teri, a kitűnő vigjátéki
szubrett, aki három évvel ezelőtt sok szép és értékes
sikert aratott a nagyváradai színpadon. Az Olasz as-
szony, amelyben tegnap esti vendégjátéka alkalmá-
val vizionlítottuk, nem olyan szerep, melyben kvali-
tásainak maximumát nyújthatta volna. Abszolút
gicces a pesti „olasz“ asszony szerepe és még
Sugár Teri ösztönös és finom játéktílusa sem kere-
kedhetett a hamis hatásokon felül. Ott, ahol nem
sokat törődött a szerzővel, az első és harmadik föl-
vonásban, ahol a maga egyéniségének báját, közvet-
lenségét adta, nagyszerű volt a vendégművész. Kevésbé
sikerült azonban — szerintünk — éppen
a második fölvonás szerelmi jelenete, noha a telt
ház közönsége nyíltzini tapssal kísérte Sugár Teri
játékát és kétségkívül művészi námszírozással elő-
adott sanzonját. Sugár Teri mi mindenkor egyik
legjobb vigjátéki szubrettnak tartottuk, kétségkívül
az ma is és bizonyos, hogy más és jobb szerep-
ben teljes zavartalansággal élvezhetjük csiszolt és
pompás játékát. A közönség tüntető melegséggel
fogadta egykori kedvencét és a nők részére külön
eseményszámba mentek a művész szennzációs toa-
lettjei. A többi szereplők, Tóth Elek, G-óf
László, Körösy Juci, Stoll a régi jók voltak és
újából föltűnt Kabos pompás jelenetével. A da-
rabot, a város páholyából végignézték a román-
magyar bizottság tagjai és ők is sürű tapsokkal
kísérték az előadást.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI.

— Fügefalevél. Szombat este fél 8 órai kezdet-
tel a Fügefalevél francia operett kerül színpadra ötöd-
ször az operettensémből szereplőivel.

— Ki babája vagyok én. (Éjjeli előadás.) Szom-
baton fél 11 órai kezdettel mutatja be a színház a
Ki babája vagyok én című pompás francia bohóza-
tot. Az éjjeli előadás a legnagyobb érdeklődést
váltotta ki a közönség körében, ami érthető is, mert
ilyen időben mindig csak a legjobb és a legzama-
tosabb bohózatok kerülnek színpadra.

— Madarász. Az operettensémből teljesen fel-
készülve várja a klasszikus operettek legszebbiké-
nek, a Madarásznak vasárnap esti reprizét. Ennek a
csodálatosan szép muzikájú és közvetlen művészet-
tel megirt librettójú operettnak nem kell reklámot
csinálni, mert minden hangos beharangozásnál több-
bet mond ennek a darabnak zenetörténeti jelentősé-
ge. A Madarász főszerepeit Horváth Mici, Biczó
Margit, Bihari Sándor, Rohonczy, Madas, Stoll ját-
szák a főszerepeket. A Madarász hétfőn A) bérlet-
ben, kedden B) bérletben kerül színpadra.

— A Hetényi-sziniiskola növendék-előadása. Va-
sárnap délelőtt 10 órai kezdettel tartja meg első
nyilvános előadását Hetényi Elemér sziniiskolája.
Erdély egyetlen sziniiskolájának növendékei ez al-
kalommal igen gazdag műsor keretében a legjobb
operettek, drámák és vigjátékok egyes jeleneteit
fogják eljátszani. A növendék-előadásra még mérsé-
kelt számú jegy kapható a pénztárnál.

Váradon még nem látott eredeti

angol és skót szövethatár-
legességek, tekintettel a koral ta-
vaszi saisonra már megérkeztek

Bársony Sándor

„For Gentlemen“ divatszalonjába,

hol az uri közönség legelőnyösebben szerezheti
meg legújabb párisi divat szerint ruha szükség-
leteit. Rimanóczy szálloda épület. Mészáros-u. 1.

„Standard“

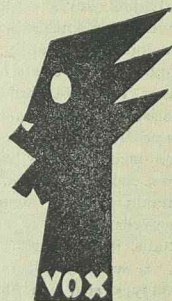
festékek, lakkok, ecsetek,
elsőrangú ruhafestékek,
lakásápolási cikkek, finom
kefeárk

Piața Mihai Viteazul 7.
(volt Nagypiacz-tér)

DAYRAL & TAUBER LTD. LONDON

Unidivat szövet különlegességek lerakata

DEUTSCH POSTÓÁRUHÁZ

Gramofon- lemezek

Tánc újdonságok, jazz-band
felvételek, szennzációs számok.

Foxtrott:

Home in Pasadena
There's Jes! Jes! in Jour Eyes
Umberufen Toi, toi, toi
Sleep
March of the Mannikurs
Flor del mal

Marizából:

Komm mit nach Varasdin.
Ich möchte träumen
Behüt dich Gott
Braunes Mädel von der Pusztá

Kapható a

Hegedűs Hirlapirodában.

Asztalosmesterek Butorcsarnokában

(Str. General Mosoiu — Kert utca.) Óriási mennyiségben vannak kiállítva a
legmodernebb, bámulatos olcsó butorok.

ÚJ DONSA GOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6
Kiadóhivatali címe:
SONNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Helyben: egy hónap 50, negyedévre: Vidéken: egy hónap 60, negyedévre
150, félévre 300, egész évre 600 Lei 150, félévre 300, egész évre 720 Lei
A „Nagyváradi” telefon száma 38
Kiadóhivatal elöljáró kiadói hivatal és a Híradó
Hírlapiroda (Telefon 12-01)

EGYES SZÁM ÁRA BUKARESTBEN 4 LEI 50 B.

Horváth Nusi DALESTÉLYE

március 11-én, a Kath. Körben

A tűzvész elpusztította Tokió gésa-negyedé.

Tokióból jelentik: A csak nemrégiben földrengéssel sújtott Tokiót újabb szerencsétlenség érte, esütőtökön tűz ütött ki, amely a város egy részét elpusztította. A tűz a Suzaki gésa-negyedben támadt. Egyelőre meg nem állapított okok miatt. A könnyű házak egy-kettőre lángborultak és rövid idő alatt több, mint 200 ház égett porrá.

Ezer és ezer ember hajléktalan lett. A kár több millió dollárba rug. A gésa-negyedben nagy pánik tört ki és a gésák fejevesztetten ruhantak ki a lángok közül, csupán gitárukat és citerájukat mentve meg. Csak egyhánnyan mentették ki a lángok közül drága ruháikat is.

* Ma van a Baranyay-koncert. K. Baranyay Jolán kamaranékesnő ma, 7-én este fél 9 órakor tartja egyetlen koncertjét a Kath. Körben. Jegyek este a pénztárnál. A koncert Baranyay leghíresebb számaiból van összeállítva. A városban nagy az érdeklődés a kiváló művész koncertje iránt.

* Terjed a német vasutasstrájk. Berlinből jelentik: A vasutasstrájk lassan átterjed az egész birodalomra, ha nem teljesítik a bérköveteléseket. A birodalmi vasutak igazgatósága kihirdette, hogy aki pénteken délután nem veszi fel a munkát, elbocsájtottnak tekintendő.

* Kivándorlási manipuláció hamis utlevéllel. Budapestről jelentik: A rendőrségnek az a meggyőződése, hogy igen sok kivándorlási úgynök hamis utlevelekkel dolgozik Budapesten.

* Leányrablás Budapesten. Budapestről jelentik: Ma reggel a Tisza Kálmán-tér és a Népszínház-utca sarkán két tizenhét éves leány az iskolába igyekezett. Egyszerre mellettük egy hatalmas fekete csukott autót állott meg, amelyből két jólöltözött férfi ugrott ki, az egyik leányt betuszkolták az autóbá és elrobogtak. A rendőrség nyomoz a vakmerő rablók után.

Későbbi távirat jelenti, hogy csupán arról volt szó, hogy a leány egy ismerőse viccelt és megautóztatta a leányt.

* N. S. C.—Törökvis I. o. bajnoki mérkőzés előtt a szarmári Olympia játsszik a Makkabeával a II. o. bajnoksáért. A Törökvis a következőképpen fog fellépni: Buchbinder, Baria, Székely, Groh, Szilágyi, Sternberg, Zsiga, Plesch, Gábor, Csomag, Pajtás.

* A zsidó lyceum diákmulatságát rendező elnöksége kéri mindazokat a szülőket, akik szíves adományaikkal a bál buffetjéhez hozzá akarnak járulni, adományaikat március 11-én d. e. 9—12-ig és délután 3 óráig a Kereskedelmi Csarnokba felküldeni szíveskedjenek.

* Miskolcon elfogták Reinitz egyik bűntársát. Miskolcra jelentik: A rendőrség hosszas nyomozás után elfogta Reimann Miklóst, Reinitz Jakabnak, a szatmári tömeggyilkosnak üzletársát, aki Reinitz üzlemtöről sok mindent tud. Reimann Nyíregyházán éppen csempészní akart, amikor a rendőrség elfogta. Kihallgatásától nagy eredményeket várnak.

* A Törökvis országos birkózóversenyét óriási érdeklődés előzi meg. A versenyzők körében eddig még nem tapasztalt részvételi láz mutatkozik. Itt lesznek Petrosani, Arad, Temesvár, Szatmár, Resica, Brassó és Kolozsvár legkiválóbb birkózói. Előreláthatólag a legizgalmasabb az Ördög, Boksa, Mansberger III, Germán Mansberger II, Tusz, Mansberger I, Láza, Rollinger, Privalesek, Maygárdt, Kondorossy mérkőzések lesznek. Bár Privalesek régen várja a Kondorossyval való találkozást, remélhetőleg most Kondorossy nem fog kitérni előle.

* Halálozások. Sebők Sándor építőmester 68 éves korában elhunyt. Temetése ma, szombaton délután 3 órakor megy végbe a Bethlen-utcai gyászházról. Molnár Lajos 95 éves korában elhunyt. Temetése ma, szombaton délután 5 órakor megy végbe a Várház-utcai gyászházról, az elhunytban Kovács Kálmán műasztalos apósát gyászolja.

* Cipész iparosok közgyűlése. Felkérjük az ipartestületi börtöri szindikátus összes tagjait, hogy folyó hó 8-án, azaz vasárnap d. e. 9 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó rendes évi közgyűlésen teljes számban annál is inkább megjelenjen szíveskedjenek, mert a kollektív szerződés feltételeinek megállapítása is napirenden lesz. Tisztelettel az Elnökség.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor
olcsó helyárrakkal

matiné a Dorian Film-színházban

* Urnők és urleányok figyelmét felhívjuk, hogy kolin, berberin, coracot dívat tavaszi szövetekben nagyválasztékot találunk Rimanóczy-utca 1. a Royal kávéház mellett Kertész Reklám dívatüzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Új rendelet a fegyvertartási engedélyekről. A rendőrség ezúton hozza a közönség tudomására, hogy minden nagyváradi lakos, akinek fegyvertartási, vagy fegyverviselési engedély van, köteles legkésőbb március 15-ig egy deklaráció formájában elkészített kérvényt beadni a rendőrségnek a minisztrációs ügyosztályához. (I. emelet 18.) Ez a deklaráció a fegyvertulajdonos nevén, foglalkozása és nemzetisége mellett magában kell foglalja a fegyver rendszerének, gyártásának, kaliberének, számának megnevezését. Pontosán feltüntetendő még, hogy milyen és mennyi löszere van és a fegyvertartási engedély száma. Akiknek eddig nem volt fegyvertartási engedélyük, azoknak egyenesen a XVII. divízióhoz kell a kérvényeket beadni. Ezt a deklarációt fél beadni azoknak is, akiknek bármilyen vadász fegyverük van. A deklarációk benyújtásának elmulasztása 5000-tól 20000 leig terjedhető pénzbírsággal büntetett. Március 20-ig az összes fegyvert és löpőport tartó kereskedőknek a rendőrség I. em. 18. számú szobájában jelentkezniök kell. Március 21-től kezdődőleg az összes eladott fegyverekről és löpőrokról, azoknak vevőiről, a fegyver és löpővasárlási engedély számáról, amely engedély nélkül ily szereket sem venni, sem eladni nem lesz szabad, regisztrált lesznek kötelesek vezetni és ezeket a közegeknek felmutatásra mindig készen fog kellenni kapniok. A kereskedők évenként kimutatást kötelesek benyújtani a rendőrségnek a vevőkről és a rakományokról. Ennek elmulasztása, vagy hamis adatok beírása 1000-tól 50000 leig büntetett.

* Az Egyetértés tornaszakosztálya rövidesen nagy tornaünnepélyt rendez, amelyre az előkészületek már is nagyban folynak.

* Nagy vasuti katasztrófa. Bukarestből jelentik a Rador: Ma délelőtt Chitila és Mogosana állomások közt egy katonakal telt tehervonat összeütközött egy Constanza felől jövő ciszterna-vonattal. Az összeütközés következtében 26 katona megsebesült, egy meghalt. A sebesülteket bukaresti kórházakba szállították. A forgalom helyreállítása céljából a fővárosból nagyszámú munkást vezényeltek ki a katasztrófa színhelyére. A szerencsétlenséget hibás váltoállítás idézte elő.

* Purimi műsoros délutánt rendez a Gan-Jeladim bizottsága a Héber óvoda javára 11-én, szerdán d. u. 5 órakor az orth. izr. fiúiskola rajztermében.

* A Gyermekekről vasárnapi gyűlése. Nagyvárad legrégebbi jótékony egyesülete, mely ujjadaskulása óta hatalmas erővel dolgozik és ma már a város társadalmának javát számíthatja tagjai közé, vasárnap délelőtt fél 12 órakor az Egyesült Bank Bőmer-téri helyiségében igazgatósági ülést tart. Ez alkalommal beszámolnak a két helyen fenntartott „Napközi Otthon” áldásos működéséről, az óriási népszerűséget elért teadélutánokról. Továbbá erős mozgalmat indít a vezetőség arra nézve, hogy akik még nem tagjai az egyesületnek, azok lépjenek be, hisz 40, 60, 100 lei évi tagdíjra van csak szó, amit ma már a legegyszerűbb emberek is megbírnak. Fel fogja továbbá az egyesület kérni a bankokat, gyárakat, nagyobb vállalatokat és cégeket, hogy lépjenek be alapító tagokul az egyesületbe, hogy így annak nemes céljait elősegíthessék. A Sulyok István elnöke alatt álló egyesület, melynek ügyeit ismert agitálásával és lelkesedésével dr. Adorján Armin ügyvezető elnök intézi, a páratlanul tevékeny Reismann Mórén, Cziller Imrén és utabban Benedek Aladár városi tanácsos és a többi lelkes vezetők támogatásával, a várostól kapott nagy segélyből már is megrendelt 100 pár cipőt az őszi és téli időre és nemskára hozzá fognak a kendők és ruhák vásárlásához és készítéséhez is, amelyeknek a szegény gyermekek már előre öröndenek. A teadélutánok egész a nyári időjárás megkezdéséig fogják tartani. Az egyesület rendes évi közgyűlése valószínűleg április, vagy május hónapban lesz megátva.

* Dr. Pepper Ákos, Constantin Zlatescu, Kun József portréi láthatók Weiss és Miklósy fényképezési műtermékben a Jelinek virágüzletnél lévő kirakatában.

* Munkáshírek. Az összmunkásság e hó 21-én este fél 9 órai kezdettel rendező műsoros táncestélyt, melynek bevétele teljes egészében a Munkás Otthon alapját fogja szolgálni. A rendezőség mindent megtesz, hogy a bál művóját a kitűnő műsorral, szépségversennyel, tombolával, konfettivel és szertartással emelje. A rendezőség. — Felhívás az Oradea-Marek Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottakhoz. Mindazok, akik a megalakuló félben lévő Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egyesületébe belépni óhajtának, jelentkezzenek vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban. — A borbélymunkások szakszervezete közli, hogy a március 8-ra hirdetett borbélybál közbejött akadályok miatt március 15-én tartják meg. A rendezőség mindent megtesz, hogy az estélyt akkorra minden résztvevő számára felelhetőtlenné tegye. — A sütőipari munkások március 7-én, szombaton délelőtt fél 10 órai kezdettel taggyűlést tartanak. Minden tag megjelenésére számít a vezetőség.

* Borbély iparosok közgyűlése. Felhívjuk a borbély és fodrász iparosok figyelmét, hogy folyó hó 8-án, azaz vasárnap délután 4 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében (Teleki-utca 11. sz.) a rendes évi tisztújító közgyűlésen teljes számban úgy az úri, mint női fodrász iparosok megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

* Délibábos rónaságon és az egész nagy világon nincsen olcsóbb semmi márn mint a Bleier áruház. Sas-passage.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor
olcsó helyárrakkal

matiné a Dorian Film-színházban

* A Gojdu-lyceum szabadegyetemének előadása a jövő héten a következők: Hétfőn, március 7-én Gh. Sofronie: Stefan cel Mare korszaka. Szerdán, március 11-én: I. Popou: Távirat és drótnélküli telefon. Péntek, március 13-án: D. Joanovicu: A román kultúra hajnala. Hétfőn, március 16-án: Gh. Sofronie: Vitéz Mihály kora és egyénisége. Március 18-án, szerdán: Gh. Bota: Az egyén pszichológiája. Március 20-án: A. Mavrodin: A történelmi irodalom. Az előadásokat a Gojdu-lyceum zenetermében tartják este fél 7 órakor. Belépti díj nincs.

* A villamos szerelői tanfolyamra be lehet iratkozni egész héten át a fa- és fémipari szakiskolában. (Piata Schlauch No 10.) A tanfolyam előadási nyelve párhuzamosan román és magyar. A látogatás díja 400 lei.

* Egy fiatal festő kiállítása. A Rigler-cég kirakatában két festmény állítja meg a sétálókat. Arató a pítén az egyik kép, a másik Piros tetejű házak a fák között. Ez utóbbinak beállítását a jellemző, pompásan látja a festő felülről a fák közül kivörösítő háztetőket. Felfogás, színezés, esetkezelés mutatja, hogy a képek festőjének, Moldován Tibornak tehetsége van.

Vasárnap d. e. fél 11 órakor
olcsó helyarakkal
matiné a Dorian Film-színházban

* Az éjjeli előadás: Ki babája vagyok én? fél 11 órakor kezdődik.

* Az állampolgársági hivatal felhívja az alább felsorolt egyéneket, hogy az állampolgársági listába való utólagos felvétel iránt benyújtott kérvényük ügyében saját érdekükben 3 napon belül a hivatalos órák alatt d. e. 11-ig városháza II. emelet 25. számú szobájában jelenjenek meg. Berger Armin str. Randunelei 3, Horay Mihályné str. Cosbuc 11, Grosz Farkas str. Reg. Ferd. 39, özv. Boros Károlyné str. Saguna 4, Vadas Lajos str. Transilui 26, Bodó Zsigmond str. Col. Liszkai, Willim Pálné str. Cheiul Valenta 49, Berger Kálmán str. Lakatos 15, Szilágyi Károly str. Uliului 38, Karakas József str. Fabrici 4, özv. Végh Istvánné str. Szaroveszky 7, özv. Puskás Györgyné str. Bisericii 23, Selegian Janos str. Cogalniceanu 10, ifj. Sándor Nándor str. Stramba 3a, Szilágyi Jolán str. Stramba 1, Hegyi Eszter str. Cruci 2, Schneider János str. Gojdu 74, Papp Emilia str. Eroilor 19, Gross Augustin str. Cuza Voda 46, Rack Manó str. Viahuta 53, Niesner Ferencné str. Cosbuc 9, Bene Ferenc str. Promenazi 2, özv. Mácsai Ferencné str. Paul 5, Görömböy Pál str. Rosiorilor 7, Bakó Mária str. Clujului 134, Zsoldos Ignác str. Csengeri 8, Rozsnyai Ferencné str. Heltai 5, özv. Kanner Emilné str. Cal Victoriei 91, Farkas Mária str. Fabr. de carm. Bió, Mandel József str. zapira Aron str. Simion Barnutiu 14, özv. Blau Simonné str. Pescariului 6, Olasz Antal str. Szőlősi 15, Fischer Mihály str. Gilányi 14, Lindenfeld Sámuel str. Gojdu 29, özv. Hoffmann Józsefné str. Col. Farkas 1001, Kadánecz István str. Veres Balázs 14, Hersmann Aron str. Gilányi 24, Porumb Péter str. Col. Munk.

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanyfelszerelést, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

* Mária-csemege, 1 db 5 lei Benedeknél

Felhívjuk a t. fogyasztóközönség figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár
BAVARIA duplamalátá és
MARCIUSI világos kivileli
söreire.

Mindenütt kapható legjobb sörök.

* A szombat esti Fügetalevél fél 8 órakor kezdődik.

* Pataky Sándor képkiallítása a Heli-konban. Szabad bemenet.

* A La Lettura olasz szemle két nagyváradi püspökről. A Corriere della Sera milánói olasz lap kiadásában jelenik meg a La Lettura című szemle, amelynek márciusi számában dr. Pallady Leontin, Biharvármegyei tudós főlevéltárosa egy nagyváradi magyar vonatkozású cikket közöl gazdagon illusztrálva. Két olasz származású püspökről van szó, akiket Nagyváradon a latin szertartású püspökség élére állított Zsigmond keletromai cászár, magyar király. Az egyik Scolari Andreas volt, akinek öccse, Scolari Fülöp ment be előbb Magyarországra s Egerben a primásnál volt számvevő. Itt látta meg Zsigmond és a királyi udvarba vette. Küzdött a király mellett a velenceiek és a törökök ellen s Ozorai Borbálával lépett házasságra. A király földbirtokkal jutalmazta hűségét. Testvére volt Scolari Andreas, aki a konstancai zsinaton is részt vett s nagyváradi püspökké lett. 1426 január 18-án halt el s eltemették a nagyváradi várban a r. kath. székesegyházba. Gyálókay Jenő 1883-ban találta meg sírkövét, amelyet a mai székesegyházba vittek át s ott a bejáratnál helyezték el. A sírkőnek jól sikerült fényképét közli a milánói szemle s a püspöki címer lenyomatát. A másik püspök, Giovanni di Prato volt, aki Firenzéből került Nagyváradra. Mind a kettő kiváló elme volt. Dr. Pallady Leontin tanulmánya felfeleli a XV. század magyar életét s a pap-ság helyzetének tisztá képet adja. Két képből mutatja be a nagyváradi székesegyházat és a Mária királyné-teret az olasz olvasóknak. Olaszország előkelő színvonalú irodalmi szemléjében.

Larvas harisnyái legjobbak!

* Gesztenyepiré 1 darab 2 lei Benedek és Weiszál, "Eldorádó" Piata Unirii.

LEGUJABB

A kommunisták megakadályozták Károlyi Mihály amerikai előadását

Newyorkból jelentik: Azon a lakomán, amelyet Károlyi Mihály ötvenedik születésnapja alkalmával adtak, a kommunisták nagy botrányt rendeztek. Amikor Károlyi Mihály szólásra emelkedett, nagy zajjal kifütyölték és követelték, hogy Bacsai, az „Előre” című kommunista újság szerkesztője beszéljen.

A láma egy félóra hosszat tartott és a gyűlés programját nem tudták betartani.

A londoni községi választásokon a konzervatívok győztek

Londonból jelentik: A községi választásokon a konzervatívok megsemmisítő győzelme arattak. Hatvan konzervatív, huszonöt szocialista és hét liberális jelölt került be.

MOZI

— Jackie Coogan legtökéletesebb filmje, a „Kis bohóc” látható ma a Passage mozgószínházban. Ez a félig mulatságos, félig szomorú film gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt igazi élvezetet szerez. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

— Apolló-mozgó, Kacagó estét hirdet az Apolló-mozgó, műsorra vette a „Repülő holttest”, vagy „Az a bizonyos harmadik”

című filmet, kiegészítéssel pedig egy nagyvonalú 2 felvonásos amerikai burleszket ad. Feltehetően meg vagyunk győződve róla, hogy a közönség végig fogja kacagni ezt a gazdag műsort, a legképtelenebb helyzetkomikum, amely e darabot végig uralja, nem hagy egy percig sem nyugtot a megpihenésre. A darabban a Mac Sonnet világhírű amerikai gyár legjobb komikusa, Ben Turpin, magyar neve Banzsal Rudi, játsza a főszerepet, akinek neve nem sokára épp oly népszerű lesz, mint akár Pat és Patachené, hogy gyorsan a közönség kedvencevé lesz.

— A Dorian-filmszínházban ma, szombaton csak egy napig van műsoron a „Nanouk” című rendkívül érdekes film, amely az eszkimók világában játszódik le. Soha nem sejtett dolgok tárulnak szemünk elé, megismerjük a primitív ember halászatát, a fókavadászatot, a házépítést hóból stb. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

NYELTÉR

Telefonszám: 1000

Telefonszám: 1000

Értesítjük a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy női divatszalonunkat a Szent János-utca 12 és 52 szám alól teljesen megnagyobbítva és elegánsan berendezve a Beőthy Ödön-utca 30 szám alá helyeztük át.

Továbbra is biztosítjuk t. megrendelőinket elsőrendű üzlet, pontos kiszolgálás és szolid árainkról. Kiváló tisztelettel:

Fülöp Dániel és Nővére (Fischerne)

Telefonszám: 1000

Telefonszám: 1000

Párisból a legújabb női divat újdonságokkal megérkeztem.

Szilágyi Ernő
Bul. Regele Ferd.
(Rákózi-ut) 3.

TOZSDE

Zürich, március 6. Nyitás: Berlin 123'843, Newyork 519 háromn., London 2479 egyen., Páris 2655, Prága 1543 háromn., Budapest 0.0072, Bukarest 259 fél, Bécs 0.0073 egyen.

Bukarest, március 6. Zárlat. Devizák: Páris 1039, London 968, Newyork 201, Milanó 820, Zürich 39, Bécs 28 fél, Prága 600.

Valuták: Font 955, frank 1050, lira 825, dinár 325, dollár 200, esztrák 28, magyar 27, szokol 585.

Zürich, március 6. Zárlat: Berlin 123 hétny., Amsterdam 207 háromn., Newyork 519 háromn., London 2479, Páris 2665, Milanó 2105 egyen., Prága 1545, Budapest 0.0072, Belgrád 840, Bukarest 260, Varsó 100 egyen., Bécs 0.0073 egyen.

Budapest, március 6. A pénteki értéktőzsde-zárlat: Angol-M. 35, Olasz-B. 20, Rima 150, Borsod-Misk. 210, Borsodi szén 63, Fegyver 710, Láng 94, Hung. műtr. 112, Guttman 570, Atlantica 2350, Magy. H. 400, Osztr. H. 158, Belv. Tak. 31, Első Bp. gőz 13.950, Magy. Ált. Köszén 2945, Ganz-Danub. 2645, Lipták 24, Kardon 69, Ofa 465, Trust 137, Leszám. 65, Salgó 556, Pesti Hazai Első 2800, Beocsini 1000, Urikányi 910, Ganz-Vill. 1170, Izzó 810, Cukoripar 2275, Nasici 1720.

Budapest, március 6. A pénteki terménytőzsde-zárlat: Gabonatózsde: maz-dozó. Tiszavidék: búza 557—560, tengri 255—260, zab 420—425, rozs 445.

Gyári árban kapható a mindenki előtt elismert kitűnő minőségű

„JOHANNA” „KARD” védjeggyel

mosó és pipere SZAPPAN nagyban és kicsinyben. Bernáth Miklós liszt és termény üzletében, Andrányi Károly és fiaival mellett.

A

HUMANITAS

(Sas palota — Kossuth-utcai oldal)

a jövő héten szerdán f. hó 11-én értékes műtárgyakból, régiségekből és egyéb szép dolgokból nagyszabású árverést rendez

Kérjük a t. közönséget, hogy eladandó tárgyait hozzánk minél előbb behozza, mert azokat így általunk a legmagasabb áron eladhatja.

Egyébként szép kiállítást is rendeztünk, mely egész nap megtekinthető.

Hirdetmény

Az Oradea-Marei Chewra-Kadischa, Izraelita Szentegylet vezetősége ezennel közhírré teszi, hogy azon t. hitvesvérek, akik a Szentegylet kebelébe új tagokként belépni szándékoznak, folyó hó 8-án vasárnap délután 3—5-ig az Orth. Izr. Hitközség tanácstermében ülésező bekebelezési bizottság előtt felvétele jelentkezhetnek.

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál bármikor a Szentegylet titkári hivatala, Zárda-utca 2. Telefon 208.

Minden zsidó ember, aki szem előtt tartja szent hitvallásunk ama sarkalatos törvényeit, amelyek nekünk a felebaráti szeretetet, a szenvedők és nyomorgók támogatását előírják, hitet tesz vallásos érzüleléről és tanúságot zsidó szolidaritásáról ha Szentegyletünkhez csatlakozik, mert ezzel évszázados emberbaráti intézményeink áldozó tevékenységét és fejlődését elősegíti. A zsidó kórház, a Chewra Kadischa Aggok-Háza, az ingyenes orvosi ambulatórium, az ingyenes temetkezés osztály mind az Izraelita Szentegylet által fenntartott intézmények. Csak jóleső, büszke öntudat tölti el tehát bárkit, aki ezen magasított intézmények fenntartói sorába léphet és tagja lehet ennek az Európa-szerte dicső hírnevű Szentegyletnek.

Hitvesvéri üdvözléttel
az Elnökség.

A

Hegedüs Hirlapiroda szakkönyveire

felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét

Elsőrangú szakmüvek! LEI

Antal — Fényképezési vegyszerek	36.—
Arlov — Kardvívás	126.—
Balogssy — Elektromos erőátvitel	216.—
Balassa — Csepplőgépek szerk.	180.—
Balogh — Gázgépek működ.	45.—
Bodh — A cipészipar	72.—
Bessányi — Építészeti alaktan	108.—
— Kőműves és kőfaragó szerk.	72.—
Budapesti Kőművek	180.—
Clementis — Bádorgósság	72.—
Csalhatlan önszámítás	36.—
Díszszeghy — Fatachnológia	126.—
Dobozvit — Szappangyártás	108.—

MÉG NEM LÉTEZETT olcsó árban készítenek az őszi-téli szezonból megmaradt valódi angol szövetekből divatöltőnyöket a legszebb kivitelben. — Óriási választék! Kérem kirakat árait figyellemmel kísérni. Weisz E. Zsigmond, Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

Lakások, üzlethelyiségek és irodák kiadók augusztusra

a Ciorogariu (Uri)-utca elején. Érdeklődni Weisz Gézánál, Szigligeti-u. 17. Telefon 11-09.

Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy angol női divat szalonomat megnyitottam ahol a legkényesebb igényeknek megfelelően jutányos árak mellett készítenek kosztümöket köpenyeket. Ez uton érem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. — Kiváló tisztelettel:

Tolvay Gyula

női szabó, Str. Ciorogariu (Uri)-utca 31.

Prima háziszappant

vizszonteladásra havonta 3—4 méter-mázsza mennyiségben állandóan szállítok. — Bővebbet Salonta-Mare, Ács Benedek, Toldi-tér 20. sz. a.

Nem kell
PARIS, BÉCS

MEGNYÍLT
MADAM KLAUSNER & SZABÓ
NŐI KALAP SZALON, KÉZIMUNKA,
ÉS ELŐNYOMDA. ORADEA-MARE
STR. RIMANÓCZY 9 SZ. VOLT BÖSZÖRMENNYI ÜZLET.

Önkéntes árverés

A Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 69 számú háznak jobboldali része, amelyben 1 drb 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből áll, továbbá 3 drb, egyenként egy szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás van, a f. évi márc. 15-én délelőtt 10 órakor Dr. Váradi Ödön ügyvéd irodájában, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12 szám alatt, árverés alá kerül.

A mérnöki szakértői vélemények szerint 280,000 lei értéket képviselő ingatlan kikiáltási ára 140,000 Lei, melyen alul az ingatlan el nem adatik. Bánatpénzül a vétel alkalmával a vételár 10%-a készpénzben lefizetendő, a többi egy hónapon belül.

Háziasszonyok!

Kár otthon pancsolni. Purimi ajándékokra szebbnél-szebb díszítorták, valamint legizlesebb cukrászsütemények a **Adlernél** kaphatók. Orth. legolcsóbban kóser cukrászda Str. Miron Klein (Szabadság-u.) 6. Telefon 11-10.

Kiadó lakások és üzlethelyiségek

A VEISZLOVITS LAJOS ur által, a Parcul Traian 6 alatt építendő két emeletes bérpalotában november 1-re kiadók, a földszinten 4 üzlet, felemeleten 5 üzlethelyiség vagy iroda. I. emeleten 1 drb. 5 szobás lakás, 1 drb. négyszobás lakás, II. emeleten 1 drb. 5 szobás lakás, 1 drb. 4 szobás lakás. A bérletek feltétele meg tudhatók. Dr. Váradi Ödön ügyvédnél. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12 szám délután 3—7 között.

Gazdasági szakkönyvek, szőlősgazdák földbirtokosok figyelmébe

Bernátsky — Szőlőművelés	LEI 72.—
— Veteményeskert	72.—
— Mezőgazd. alapelvei	90.—
— Az ehető gombák	72.—
Bittera — A kukorica	72.—
— Szerves trágyák	54.—
Buchta — A gyümölcs értékesítése	126.—
Dorner — Rét és legelőművelés	117.—
— A burgonya termesze	100.—
Fehér — Takarmánynövények termesze	36.—
Graz — A kiscsorda fejőstehene	61.—
Gyárfás — Szántóföld helyes művelése	58.—
Hérics — Gyümölcsök szeszipari feldolgozása	72.—
Horn — Gyümölcsstermesztés	126.—
Ignácz — A méhészet	72.—
— A méhészet kiskönyve	36.—
Illés — Nyul és kecsketenyésztés	66.—
— Cirok, köles, repce termesze	18.—
Kadocsa — Mezőgazdasági növények állati ellenségei	90.—
Kovácsy — Juktenyésztés	90.—
Krenedj — Baromfi-tenyésztés	54.—
Mócsy — Lótenyésztés	54.—
Papp — Gabonafélék termesze	36.—
Prack — Kisbirtok helyes kezelése	36.—
Répássy — Édesvízi halgazdaságok	90.—
Révész — Sertések nevelése	36.—
Schandi — Szarvasmarha tenyésztése	66.—
Szemere — Konzervkészítés abe-je	100.—

Postán rendelhető bármelyik eladóknál a pénz előzetes befizetése ellenében.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Aradólásra használja az Agl-órét, melytől arc bőre szép, tiszta és üde lesz. — Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: Diana-gyógyszerár Oradea-Mare.

LAKÁS

Apollo palotában levő 3 szobás modern udvari lakóház elcserélendő 4-5 szobás lakással, csakis a központban. Leleplezett fizet. Ajánlatot 4-5 szobás jellegre a Hegedűs Hirlapírodába. 260H

Különböző butorizott szobákat, átadó lakásokat, üzletelhelyeket, műhelyelhelyeket, egy-egy ház bármit leggyorsabban tudunk közvetíteni. Iroda: Ep. Pavel uca 5. 481

Nem nagy bérért rendes butorizott szobát keres tisztességes fiatal ember. Nem szükséges különbejárat. Cím: a Hegedűs Hirlapírodába kér. 488

Alkalmazás

Volt önálló fűszerkereskedő, beszéli a román, magyar, német nyelvet, állást keres. Vidékre is megy. Megkereséseket a kiadóba kér. 456

Állást keres, bármint, fiatal család férfi, irodai teendőket, üzletben járhat. Beszél román, magyar, német, horvát nyelven. Cím: a kiadóba kér. 457

Kereskedelmi igazgatót keres tőke érdekeltséggel iparvállalat. Felvilágosítást ad az Építési és Telekadásvételi R.T.-t. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. szám, 4-6 között. 467

Közös magyar gyors és gépirónő állást keres. — Szíves megkeresést kerek a Hegedűs irodába. 463

Perfek francia, német, magyar levelező óras levelezést vállal. Címeket „Írógép” rendelkezem” jellegre a Hegedűs Hirlapírodába kerek. 473H

Perfe szakácsné ki minden önállóan főz 2 tagu családhoz felvétetik. Cím a Hegedűs Hirlapírodában 472H

Pénztárkezelésben jártas irodai gyakorlattal bíró gyors- és gépirónő állást keres Cím a kiadóban. 468

Stenotipist und Maschinenschreiben gute Bureau-Kraft, wird per sofort akzeptiert. Warenhaus Cziller. 485

Gyors- és gépirónő jó írással, irodai munkában gyakorlott, felvétetik. Cziller Nagyáruház. 484

Veszünk

Butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. Genora. 260H (Mezey Mihály-utca 10.)

Snohe, ältere Dame die zum Hause kommt zu deutschem Sprachunterricht. Adresse bitte in der Administration abgeben. 491H

Pénztáros és elárúító hölgyek, jó megjelenésűek, lehetőleg német—román nyelvtudással felvételnek. Cziller Nagyáruház. 483

Adás-Vétel

Értes-utca 3. számú ház eladó. Érkezni a kiadóhivatalba. 296

Érkezők házi szőttes szőnyegek, gyönyörű stórok filével, ágyszerűk, miliók, diványpárnák, filémotivok mindenféle kézművűk. Mélyen leszállított árban árusítom. Weinbergerné, Str. Manasteri (Zárda-u.) 1. szám. 345

Lámpaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmirna, himzés, ruhahorgolás, kabát, kosztim, estélyi és utcai ruha olcsón készült. Nilgész-telep 100/02. szám Schwarz-ház. (Reptilóhid mellett.) 188

VARRÓGÉPEK

Görice kerékpár-kerekek és alkatrészek kaphatók olcsón: **METEOR** Bucarest, Strada Sf. Vineri No. 17.

Regatul România. Județul Bihor. Plasa Tinca

Notariatul Miersig No. 164—1925

Publicațiune

Pentru completarea postului de scriitor la notariatul Miersig, plasa Tinca, Județul Bihor se caută un individ deștept necăsătorit sau căsătorit cu cunoașterea perfectă a limbii române și pe deplin versat în toate actelele notariatului. Salar 1000 lei lunar locuință, vipt, acest post se poate ocupa imediat. Miersig la 28 Febr. 1925

SZEBENI, notar cerc.

Modern topolyabetetes **tölgyfaháló** és egy alig használt díofa háló olcsón eladó. **NEMES** asztalosnál, Str. Jeromos 5

Uj 3 szobás, komfortos magánház központban azonnal elfoglalható 3 évre kiadó. Str. Delevrance (Ritok-u.) 38. 460

Hordóskáposzta eladó Str. Aurel Vlaicu (Vámház u.) 21. Ozv. Loby Bernáthné. 443

Eladó egy szétszedhető üveges folyosó ciznádóg tetővel. Str. Horia (Báthory-u. 14.) 470

Nyaraló 3 szobás lakással, szőlővel, gyümölcsös-sel, elfoglalható — eladó. Nagyszerű ingatlanok. — Butorizott szobák. Három szobás lakások. Egy-szobások azonnalra bázis-nál. Telefon 815. Str. Nicolae Iorga 21. 486

Fajtsza farkaskutya him, 7 hónapos, eladó. Cím a kiadóban. 492

Ferfiöltönyök (használt), jókaban levők, közepertmetre, olcsón eladók. Fazekas szabo, Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 6. 493H

Gyökerez portális tipária nagyobb mennyiségű kapható Varga Gábor Díszegjud. Binor. 487H

Sürgösen eladó egy 120 cm. belvilága üveges ajtó, nagyon jó állapotban, komplett vasrallóval ötezer. Leiert. Cím: Str. Calvariu (Kálvária-utca) 12. szám. 493

Hármas-utca 17 számú ház kedvező feltételek mellett eladó. 477

Mindenem a gazdasági eszközök, gépek, gazdasági épületek, loszerszámok, barakkokhoz melletti parcellák eladók. — Neufeldné, Strada Aurel Vlaicu (Vámház u.) 37. 495H

KÜLÖNBÖZŐ

Magánpénz betáblázásra, vagy kizárólag fedeztet, kedvező feltételek kapható. Str. Ep. Pavel-utca 22, földszint, délelőtt 11-ig. 489H

Pénzkiosont bármilyen biztosítékra, akármin, kevés összegűt kezdve, kedvező feltételekkel mindenkori azonnal közvetítünk. Iroda: Str. Ep. Pavel uca 5. 482

Gobelin, kelim és szmirnát olcsón vállalk. Filébe állandó készlet. Cím: Str. Tabacilor (Timar-u.) 8. sz. 225

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedeztet. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesztel. 406

Ütlevél, bérlet- és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Fesvetelek este fel 8-ig.

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napálló mosható gyapjufonalat minden minőségben és színben legolcsóbb gyan árban azonnal raktárról szállít

„ORIENT” perzsaszőnyeg szövőgyár Simleul-Silvaniei.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában

vizumoztat

DEUTSCH a futár. Utileveket elintéz.

Lakások

1-2-3 szobások átadók 2 butorizott szoba konyha fürdőszoba központban sürgösn kiadó

házak

szőlők olcsón — beköltözhető lakásokkal — megvehetők. — 30 éve fennálló vidéki üzlet átadó, esetleg társast keres

„ARDEAL”

közvetítő iroda Főposta mellett. Telefon 2/3.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy közbenjöttem mellett 1925. március 14-én délután 3 órakor hivatalos helyiségben (Rimanóczy-u. 3.) megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni egy „Nesseldori” 14/35 HP. 1091 motor sz. teherautó. — Kikiáltási ár 70 000 lei. — Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. A vételi illetéket vevő viseli. Az autó megtekinthető Pas-teur-utca 67. sz. a. Oradea-Maren, Réti Jánosnál. Eladók a teherautóért szavatosságot nem vállalnak.

Oradea-Mare, 1925. március hó 6.

Dr. Hărăguș

notar public — közjegyző.

ESŐERNYŐ ROSENBERG TESTVÉREK

Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. — Behúzás gyorsan készül.

Arjegyzők kívánatra ingyen!

Ambrosi Fischer és Társai

Falkoldk és szőlő tványtelepek r.l.-nál, Alud-Nagyenyed

Elsőrendű szőlőültetvények a legjobb fajokból, **gyökerez** alanyvesszők, **gyümölcsfák**, **gyümölcsfa** alanyok, **oltott rózsák**, **spárgagyökerek** stb. elismert legjobb minőségben beszerezhetők

Eladó háztelkek és villatelkek.

A Gerlicy-utcai kocsihid bejáratánál, a város szívében és legszebb helyén, nagy jövőjű igen szép kisebb-nagyobb parcellák, kedvező fizetési feltételekkel is eladók. — A terület a legnemesebb faj szőlővel van beültetve, minden telektulajdonos egy-szersmint egy szép darab szőlőhöz juthat. —

Értekezhetni ugyanott vagy a tulajdonosnál:

Biró József

Str. Dorobantilor (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. alatt.

Figyelem!

Iparosok, malomtulajdonosok, autogarázsok, **petroleum** termékek-**kereskedők** stb. Engros elárúsítás bel- és külföldre: Könnyű és nehéz benzín, petroleum, gázolaj (motorin) kátrányolaj és ásványolaj tartálykocsikban és hordókban. Kívánatra ajánlattal szolgál: 286

„Solar-Română” Soc. Anon. de Foraj și Industrie de Petrol, Ploesti, Str. Anast. Panu 6. Telefon: 59/2 Táviratcím: „Solarom”

LEGUJABB

DOMBORNOMÁSU

KERESKEDELMI LEVÉLPAPIROST

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZIT

»SUNFIELD«, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.